

Projekt och Upphandling

KANSLIÄVDELNINGEN
SOCIALTJÄNSTFÖRVALTNINGEN
Handläggare: Lennart Svensson
Tfn: 08 508 25 015

TJÄNSTEUTLÅTANDE
2004-09-17

SOCIALTJÄNSTNÄMNDEN
2004-10-29
DNR 106-535/2004

Till
Socialtjänstnämnden

**Samordnad upphandling; yttrande över
departementspromemorian (Ds 2004:37)**

Förslag till beslut

1. Socialtjänstnämnden beslutar att som svar på den rubricerade remissen överlämna detta tjänsteutlåtande.
2. Denna paragraf justeras omedelbart.

Dag Helin

Eddie Friberg

Sammanfattning

Socialtjänstnämnden har den 17 september 2004 av Finansroteln getts möjlighet att yttra sig över departementspromemorian Samordnad upphandling (Ds 2004:37)

I promemorian föreslår Finansdepartementet att en lagändring görs i Kommunallagen så att kommuner kan uppdra åt en annan upphandlande enhet enligt Lagen om offentlig upphandling (LOU) att för dess räkning fatta tilldelningsbeslut vid gemensam upphandling. Promemorian har utarbetats dels med anledning av de nya EG direktiven 2004/17/EG och 2004/18/EG dels som svar på en skrivelse från Kommun och Landstingsförbundet med önskemål om lagändring så att av förbunden inrättade bolag kan fatta tilldelningsbeslut vid offentlig upphandling. Direktiven att inrätta så kallade inköpscentraler. Det bör medföra möjlighet till administrativa vinster för kommunerna men också en ökad möjlighet att genom konkurrens mellan anbudsgivare få bättre villkor. Förvaltningen deltar i dag i en stor mängd samordnade upphandlingar huvudsakligen genom Kommentus Gruppen AB. Eftersom det i dessa upphandlingar i dag krävs att varje upphandlande enhet själv fattar beslut om tilldelning av kontrakt. Det medför en utdragen och omständlig procedur. Möjligheterna att överlåta beslutshandlingen på enheter utanför kommunen är i dag ytterst begränsade. De möjligheter som finns är i huvudsak bildandet av gemensamma nämnder och fullmaktssystemet. Delegering till personer utanför den egna kommunen kan endast ske med direkt lagstöd.

Den föreslagna ändringen ska göra det möjligt att delegera uppgifterna att

1. besluta om leverantör och anbud enligt 1 kap. 28§ lagen om offentlig upphandling
 2. underteckna upphandlingskontrakt, eller
 3. på annat sätt avsluta upphandlingen.
- Lagen inskränker med hänvisning till direktiven delegationen till att gälla upphandlande enheter enligt definitionen i 1 kap. 5§.

Bakgrund

Socialtjänstnämnden har fått möjlighet att yttra sig över Finansdepartementets promemoria Samordnad upphandling (ds 2004:37).

Ärendet är ett svar på en skrivelse från Kommun- och Landstigsförbundet där man begärt att Regeringen ändrar lagen så att det blir möjligt att överlåta rätten att fatta så kallade tilldelningsbeslut till företag som har anknytning till den kommunala sektorn genom att helt eller delvis ägas av Kommun- eller Landstingsförbundet.

Vidare behandlas de förändringar som följer av EG direktiven 2004/17/EG och 2004/18/EG. Direktiven behandlar bl.a. möjligheterna att inrätta inköpscentraler och att användningen av ramavtal också inom den klassiska sektorn..

Promemorian

Inledning

Inledningsvis redogörs i promemorian för gällande regler för offentlig upphandling så som de införlivats i Lagen (1992:1528) om offentlig upphandling (LOU).

Upphandlande enhet

Därefter behandlas begreppet ”upphandlande enhet” som är det begrepp som definierar vilka offentligrättsliga organ som är skyldiga att genomföra sina anskaffningar enligt reglerna om offentlig upphandling. Det är förutom stat och kommun vissa organ som är nära knutna till staten och kommunerna genom styrning eller finansiering.

Ramavtal

Så följer en genomgång av begreppet ”ramavtal”. Där redogörs för skillnaderna mellan bestämmelserna som gäller för den klassiska sektorn varor, tjänster och byggtreprenader i förhållande till försörjningsektorerna. Inom den senare finns reglering av bl.a. ramavtal som saknas i den förra.

Avslutande av upphandling

Vidare behandlas reglerna för hur offentlig upphandling avslutas genom tilldelningsbeslut och upphandlingskontrakt samt möjligheterna till domstolsprövning av upphandlingsförfarandet.

Den inledande delen avslutas med förfarandet vid avslutande av upphandling utan att någon tilldelas kontrakt och de förändringar när det gäller prövningen av dessa förfaranden som kan förväntas efter ett förhandsavgörande i EG-domstolen.

Förändringar till följd av direktiven

Promemorian fortsätter med en genomgång av de förändringar som blir möjliga med de nya direktiven. Det blir då möjligt att inrätta inköpscentraler även för den klassiska sektorn och en reglering av användningen av ramavtal införs.

Inköpscentraler

Definitionen av inköpscentral

1. anskaffar varor och/eller tjänster som är avsedda för upphandlande myndigheter, eller
2. genomför offentlig upphandling eller ingår ramavtal om byggtreprenader, varor eller tjänster som är avsedda för upphandlande myndigheter.

I det första fallet ingår inköpscentralen avtal och anskaffar varor och tjänster som den vidareförsäljer till andra upphandlande myndigheter. I den uppgiften torde ingå möjlighet att bistå de upphandlande myndigheterna med lagerhållning, viss teknisk kompetens och upphandlingskompetens. I det andra fallet agerar inköpscentralen som en upphandlingskonsult vilket innebär att den upphandlande myndigheten är den part som antingen tecknar avtalet eller gör avrop på det ramavtal som inköpscentralen tecknat. En upphandlande myndighet som anskaffar byggtreprenader, varor eller tjänster via en inköpscentral skall anses ha följt upphandlingsdirektivets bestämmelser under förutsättning att inköpscentralen har gjort det.

Ramavtal för den klassiska sektorn

I det nya direktivet definieras ramavtal såsom ”ett avtal som ingås mellan en eller flera upphandlande myndigheter och en eller flera ekonomiska aktörer i syfte att fastställa villkoren för tilldelningen av kontrakt under en given tidsperiod, särskilt i fråga om tänkt pris och, i tillämpliga fall, uppskattad kvantitet”.

Möjlighet att överlämna beslutand rätt till annan

Genomgången av de legala förutsättningarna avslutas med en genomgång av kommunernas möjligheter att överlåta beslutsbefogenheter på någon annan än fullmäktige. Den vanligaste är delegation till grupp personer eller en särskild person inom organisationen. Det finns i dag ingen möjlighet att utan särskilt lagstöd delegera till någon utanför den egna organisationen att fatta beslut. Utöver delegation finns möjlighet att inrätta en gemensam nämnd och slutligen att utfärda en fullmakt.

Möjligheterna att delegera uppgiften att fatta tilldelningsbeslut begränsas av att direktivet anger att det ska vara en upphandlande enhet som fattar besluten. På samma sätt är möjligheten att vara inköpscentral förbehållen upphandlande enheter.

Nordisk utblick

Promemorian avslutas med en översikt över användningen av inköpscentraler inom de övriga nordiska EG medlemmarna. Det konstateras att såväl Danmark som Finland har möjligheter till samordnad upphandling och att man också har funktioner som motsvarar inköpscentraler.

Behovet av samordnad upphandling

Avslutningsvis konstateras att det finns ett stort behov av samordnad upphandling. Samordnad upphandling används i stor utsträckning inom den

klassiska sektorn vilket medför att ramavtal då också används i stor utsträckning även inom den klassiska sektorn.

Förslag till ändring av en särskild delegationslag

Genomgången utmynnar i ett förslag om att

En kommun eller ett landsting får träffa avtal med en annan upphandlande enhet om att på kommunens eller landstingets vägnar i en upphandling besluta om leverantör och anbud enligt 1 kap. 28 § LOU, underteckna upphandlingskontraktet eller på annat sätt avsluta upphandlingen.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts i kansliavdelningen och förvaltningens särskilda styrgrupp för upphandling.

Förvaltningens (förslag) synpunkter

Förvaltningen anskaffar, i enlighet med den av nämnden beslutade upphandlingspolicyn, merparten av sina volymprodukter för den rena driften genom att delta i gemensamma upphandlingar. I de flesta fall sköts dessa av Kommentus Gruppen AB, med vilken Stockholms stad har ramavtal om konsulttjänster för upphandling. Inom speciellt IT-området har staden och förvaltningen också utnyttjat möjligheterna att använda Stadskontorets ramavtal. Den föreslagna förändringen medför att nämnden vid utnyttjandet av avtalet med Kommentus Gruppen AB bör kunna delegera hanteringen av tilldelningsbeslut, kontraktshanterande och andra avslut till Kommentus Gruppen AB. Kommentus Gruppen AB är ett sådant bolag som bör uppfylla definitionen i ändringen i lagen.

Det bör då medföra att hanteringen av anskaffande av varor och tjänster för det rena genomförandet av verksamheterna kan rationaliseras.

Förvaltningen ställer sig positiv till den föreslagna lagens bestämmelser om delegation.